

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4009/2567

พันตำรวจเอก ส. โจทก์ นาย ว. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 151, ป.วิ.พ. มาตรา 174

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ขณะโจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา ศาลชั้นต้นได้ส่งสำเนาคำร้องและคำฟ้องฎีกาให้จำเลยแล้ว ทั้งจำเลยทราบวันนัดฟังคำสั่งศาลฎีกาโดยชอบ หากจำเลยประสงค์จะยื่นคำแก้ฎีกาต่อศาลชั้นต้น จำเลยต้องยื่นคำแก้ฎีกาภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่งศาลฎีกาตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการอนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง พ.ศ. 2558 ข้อ 14 วรรคสอง ไม่มีเหตุที่ศาลชั้นต้นต้องมีคำสั่งให้โจทก์นำส่งสำเนาคำฟ้องฎีกาให้จำเลยแก้ฎีกาซ้ำอีก คำสั่งของศาลชั้นต้นจึงเป็นการสั่งที่ผิดพลาด การที่โจทก์ไม่ได้นำส่งสำเนาคำฟ้องฎีกาให้จำเลยภายในระยะเวลาดังกล่าว ถือไม่ได้ว่าโจทก์จงใจเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีในการนำส่งสำเนาคำฟ้องฎีกาให้จำเลยตามคำสั่งศาลชั้นต้น โจทก์มิได้ทิ้งฟ้องฎีกา และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาแก้ฎีกาแล้ว จำเลยไม่ยื่นคำแก้ฎีกา จึงถือว่าจำเลยไม่ติดใจยื่นคำแก้ฎีกา ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยวินิจฉัยว่า โจทก์ยังไม่มีอำนาจฟ้องหรือมิได้แสดงอำนาจฟ้องให้ปรากฏโดยที่ไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดประเด็นข้อพิพาท โจทก์ย่อมมีสิทธินำคดีมาฟ้องใหม่ได้โดยไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ กรณีพอถือว่าศาลชั้นต้นตัดสินให้ยกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้องโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดีใหม่ ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจที่จะสั่งคืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดหรือบางส่วนแก่โจทก์ได้ตามที่เห็นสมควรตาม ป.วิ.พ. มาตรา 151 วรรคสอง ซึ่งได้ความว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดแก่โจทก์ การที่ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องขอรับเงินค่าขึ้นศาลคืน ศาลชั้นต้นกลับใช้ดุลพินิจเพิกถอนคำสั่งเดิมแล้วมีคำสั่งใหม่ให้ค่าขึ้นศาลตกเป็นพับ เห็นได้ว่าหากโจทก์ยื่นฟ้องให้บังคับชำระหนี้ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความฉบับนี้ใหม่ โจทก์จะต้องเสียค่าขึ้นศาลใหม่ซ้ำอีก จึงน่าจะเป็นภาระแก่โจทก์ที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าขึ้นศาลซ้ำซ้อน โดยมีใช้ความผิดของโจทก์ ทั้งค่าขึ้นศาลในคดีนี้เป็นจำนวนเงินสูงถึง 100,000 บาท การที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจให้ค่าขึ้นศาลเป็นพับและศาลอุทธรณ์พิพากษายืนมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความแก่โจทก์ 5,000,000 บาท ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วมีคำสั่งลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564 ให้ยกฟ้องคืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดแก่โจทก์ ต่อมาวันที่ 8 กันยายน 2564 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งคืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดแก่โจทก์ แล้วมีคำสั่งใหม่เป็นว่า ค่าขึ้นศาลให้ตกเป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยก่อนเป็นประการแรกว่า การที่ศาลชั้นต้นส่งหมายนัดฟังคำสั่งศาลฎีกาให้โจทก์และจำเลยโดยชอบแล้ว ถึงวันนัดไม่มีความมาศาล ศาลจึงได้อ่านคำสั่งโดยถือว่าได้อ่านคำสั่งให้คู่ความฟังแล้ว และศาลมีคำสั่งให้ส่งสำเนาให้จำเลยแก้ฎีกาภายใน 15 วัน โดยให้โจทก์นำส่งสำเนาฎีกาให้จำเลยภายใน 7 วัน นับแต่วันที่อ่านคำสั่ง มิฉะนั้นให้ถือว่าทิ้งฎีกา เมื่อล่วงเลยระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้โจทก์มิได้นำส่งสำเนาฎีกาให้จำเลยและ

จำเลยไม่ยื่นคำแก้ฎีกา ศาลชั้นต้นจึงส่งสำนวนมาให้ศาลฎีกาพิจารณาสั่ง กรณีจะถือว่าโจทก์
ทั้งฟ้องฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 174 (2) หรือไม่นั้น เห็นว่า ตาม
ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง พ.ศ. 2558 ข้อ 14 วรรคสอง
กำหนดว่า จำเลยฎีกาอาจยื่นคำแก้ฎีกาต่อศาลชั้นต้นได้ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง
คดีนี้ขณะโจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา ศาลชั้นต้นได้ส่งสำเนาคำร้องและคำฟ้องฎีกาให้จำเลย
แล้ว ทั้งจำเลยทราบวันนัดฟังคำสั่งศาลฎีกาโดยชอบ หากจำเลยประสงค์จะยื่นคำแก้ฎีกาต่อ
ศาลชั้นต้น จำเลยต้องยื่นคำแก้ฎีกาภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่งศาลฎีกาตามข้อ 14
วรรคสอง ไม่มีเหตุที่ศาลชั้นต้นต้องมีคำสั่งให้โจทก์นำส่งสำเนาคำฟ้องฎีกาให้จำเลยแก้ฎีกาซ้ำอีก
คำสั่งของศาลชั้นต้นจึงเป็นการสั่งที่ผิดหลง การที่โจทก์ไม่ได้นำส่งสำเนาคำฟ้องฎีกาให้จำเลย
ภายในระยะเวลาดังกล่าว ถือไม่ได้ว่าโจทก์จงใจเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีในการนำส่งสำเนาคำฟ้องฎีกา
ให้จำเลยตามคำสั่งศาลชั้นต้น โจทก์มิได้ทั้งฟ้องฎีกา และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาแก้ฎีกาแล้ว
จำเลยไม่ยื่นคำแก้ฎีกา จึงถือว่าจำเลยไม่ติดใจยื่นคำแก้ฎีกา ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์
ได้รับอนุญาตให้ฎีกานั้น โจทก์ฎีกาขอให้คืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นทั้งหมดแก่โจทก์ โดยไม่ได้ขอให้
พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกฟ้องโจทก์เพื่อย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการ
พิจารณาใหม่โดยรับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณาต่อไป คดีได้ความว่า โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลย
ชำระหนี้ตามข้อตกลงในคดีอาญาซึ่งจำเลยถูกพนักงานอัยการฟ้องเป็นคดีต่อศาลแขวงธนบุรี โดย
โจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ในคดีดังกล่าวโจทก์และจำเลยตกลง
กันตามรายงานกระบวนการพิจารณา ซึ่งมีใจความสำคัญว่า โจทก์และจำเลยตกลงกันได้และแถลง
ร่วมกันว่า จำเลยยอมรับว่าเป็นหนี้โจทก์ 5,000,000 บาท และโจทก์ยินยอมให้จำเลยผ่อนชำระไม่
น้อยกว่าเดือนละ 20,000 บาท ในแต่ละเดือนจะชำระภายในวันที่ 1 จำนวน 10,000 บาท และ
ภายในวันที่ 15 จำนวน 10,000 บาท โดยจำเลยต้องชำระให้ครบภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ 18
มีนาคม 2563 ระหว่างการผ่อนชำระโจทก์ไม่คิดดอกเบี้ย แต่หากจำเลยผิดนัดผ่อนชำระเมื่อใดให้
เริ่มคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12 ต่อปี นับแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 โดยให้นำเงินที่จำเลยผ่อนชำระ
แล้วมาหักชำระในส่วนดอกเบี้ยก่อน เหลือเท่าใดจึงให้นำไปหักชำระต้นเงิน จำเลยจะเริ่มชำระเงิน
งวดแรกในวันที่ 1 และวันที่ 15 เมษายน 2563 โดยโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร ของโจทก์ และโจทก์
ในฐานะโจทก์ร่วมไม่ติดใจดำเนินคดีอีกต่อไป ขอลอนคำร้องทุกข์ ศาลเห็นว่าเป็นคดี
ความผิดต่อส่วนตัวจึงอนุญาตและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ โดยโจทก์และจำเลย
ลงลายมือชื่อไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาดังกล่าวด้วยแล้ว เมื่อถึงกำหนดชำระเงินงวดแรกและ
งวดต่อ ๆ มา จำเลยไม่ชำระเงินแก่โจทก์ โจทก์ทวงถามแล้วจำเลยเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลย
ชำระเงิน 5,000,000 บาท แก่โจทก์ เห็นว่า ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำฟ้องของโจทก์ดังกล่าว
นั้น คำฟ้องของโจทก์มีสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่าจำเลยกระทำผิด
เงื่อนไขไม่ชำระหนี้ตามรายงานกระบวนการพิจารณาดังกล่าวอันเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ
ในการระงับข้อพิพาทในคดีอาญาซึ่งมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบเป็นสำคัญ
และเป็นหลักฐานในการฟ้องร้องให้บังคับคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850
และมาตรา 851 ทั้งการที่โจทก์และจำเลยตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้เป็นงวด ๆ เช่นนี้ มิใช่การแยก
หนี้ทั้งจำนวนออกเป็นราย ๆ ต่างรายกัน แม้ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความไม่มี
ข้อความว่าหากผิดนัดงวดใดงวดหนึ่งให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด แต่การที่จำเลยไม่ชำระหนี้ตามกำหนด
เวลาที่ตกลงกันไว้แม้แต่งวดใดงวดหนึ่งก็ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญา

ประนีประนอมยอมความทั้งหมด หาใช้ผิดนัดแต่เฉพาะงวดไม่ ดังนั้น การที่จำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามที่ตกลงกันไว้ โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยให้รับผิดชำระหนี้ทั้งหมดได้ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่วินิจฉัยว่า เมื่อโจทก์ยังไม่มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยชำระหนี้ในเวลาที่กำหนด แต่โจทก์นำคดีมาฟ้อง ถือว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง จึงเป็นการวินิจฉัย ที่คลาดเคลื่อนไม่ถูกต้อง แต่เมื่อโจทก์ไม่ติดใจอุทธรณ์ฎีกาในประเด็นนี้เพื่อให้มีการย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ ปัญหาดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย สำหรับปัญหาว่า มีเหตุสมควรคืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นทั้งหมดแก่โจทก์หรือไม่นั้น เห็นว่า ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยวินิจฉัยว่า โจทก์ยังไม่มีอำนาจฟ้องหรือมิได้แสดงอำนาจฟ้องให้ปรากฏโดยที่ไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดประเด็นข้อพิพาท โจทก์ย่อมมีสิทธินำคดีมาฟ้องใหม่ได้โดยไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ กรณีพอถือได้ว่าศาลชั้นต้นได้ตัดสินให้ยกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้องโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดีใหม่ ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจที่จะสั่งคืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งโจทก์ได้เสียไว้แก่โจทก์ได้ตามที่เห็นสมควรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 151 วรรคสอง ซึ่งได้ความว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดแก่โจทก์ การที่ต่อมาเมื่อโจทก์ยื่นคำร้องขอรับเงินค่าขึ้นศาลคืน ศาลชั้นต้นกลับใช้ดุลพินิจเพิกถอนคำสั่งเดิมแล้วมีคำสั่งใหม่ให้ค่าขึ้นศาลตกเป็นพับ เห็นได้ว่าหากโจทก์ยื่นฟ้องให้บังคับชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้ใหม่ โจทก์จะต้องเสียค่าขึ้นศาลใหม่ซ้ำอีก ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจไม่คืนค่าขึ้นศาลแก่โจทก์ในภายหลังนี้ จึงน่าจะเป็นภาระแก่โจทก์ที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าขึ้นศาลซ้ำซ้อน คือค่าขึ้นศาลในการฟ้องคดีนี้และในการฟ้องคดีใหม่ซึ่งเป็นหนี้จำนวนเดียวกันโดยที่มิใช่เป็นความผิดของโจทก์ ทั้งค่าขึ้นศาลในคดีนี้เป็นจำนวนเงินสูงถึง 100,000 บาท การที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจให้ค่าขึ้นศาลเป็นพับและศาลอุทธรณ์พิพากษายืนมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้คืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นทั้งหมดแก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมอื่นนอกจากที่สั่งคืนทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

นันทวัน เจริญชาติศรี · ไชยยศ วรรณท์ศิริ · วิชาญ พึ่งประสิทธิ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4009/2567>